

Podsumowania i plany

– **Innowacyjność programu studiów na kierunku lekarskim na Uniwersytecie Warszawskim dotyczy ukierunkowania kształcenia na rozwój naukowo-badawczy studentów oraz humanizację medycyny – mówi prof. Alojzy Z. Nowak, rektor UW, w wywiadzie z dr Anną Modzelewską, rzeczniką prasową uczelni. Powołanie Wydziału Medycznego, kształcenie na kierunku lekarskim, nowe inwestycje, osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, zarządzanie uczelnią w niepewnym otoczeniu, strategia UW na kolejne lata to wybrane tematy poruszone podczas rozmowy.**

ANNA MODZELEWSKA: Pierwsze już prawie trzy lata kadencji to okres nietypowy dla funkcjonowania Uniwersytetu. Z jakimi wyzwaniami mierzyła się uczelnia i jak sobie z nimi poradziła?

ALOJZY Z. NOWAK: Według mojej oceny – choć może ona być subiektywna – w ciągu tych już prawie trzech lat zrobiliśmy wiele dla utrzymania ciągłości, a nawet podniesienia poziomu badań i dydaktyki prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim oraz dla jego rozwoju. Początek kadencji nie był łatwy. Rozpoczęliśmy ją bowiem w okresie galopującej pandemii, zjawiska dotychczas nieznanego na skalę ogólnosiwiatową, a mającego silny wpływ zarówno na zdrowie fizyczne, jak i psychiczne całego społeczeństwa, w tym także naszej społeczności akademickiej. Sam zresztą tego doświadczyłem, zarażając się wirusem SARS-Cov-2 jako jeden z pierwszych na Uniwersytecie Warszawskim i spędzając najpierw około dwa tygodnie w szpitalu, a następnie kolejne trzy w izolacji.

Należało zatem zadbać przede wszystkim o zdrowie zarówno studentów, studentek, doktorantów, doktorantek, jak i pracowników oraz pracowniczek Uniwersytetu. Stąd m.in. uczelnia zorganizowała punkty szczepień dla naszej społeczności akademickiej, cykl spotkań oraz seminariów objaśniających skutki COVID-19 i wskazujących na potrzebę zabezpieczania się przed nim zarówno poprzez profilaktykę, jak i zalecane szczepienia.

W efekcie, w świetle danych Ministerstwa Zdrowia, poziom wyszczerpienia na Uniwersytecie Warszawskim zarówno wśród młodzieży studenckiej, jak i wśród pracowników był najwyższy w Polsce, poza uczelniami medycznymi. Jestem z tego bardzo dumny, bo społeczność naszej uczelni wykazała się dużą odpowiedzialnością. W rezultacie poziom zachorowań na COVID-19 był na UW jednym z najniższych w środowisku. Warto tutaj podkreślić bardzo dobrą współpracę w tym zakresie całego naszego środowiska, czyli naszej służby zdrowia, administracji uniwersyteckiej, samorządów studenckiego i doktoranckiego, dziekanów i dyrektorów poszczególnych jednostek, zespołu rektorskiego i kanclerskiego.

Dydaktyka w okresie pandemii prowadzona była w systemie zdalnym i odbywała się w zasadzie bez większych zakłóceń. Proces ten wymagał jednak z jednej strony niemal całkowitego reformowania sposobu realizacji projektów badawczych i systemu nauczania, a z drugiej – wzmocnienia możliwości technicznych: dostosowania kompatybilnych ze sobą platform dydaktycznych, nauki obsługi tych platform oraz sposobów prezentacji wykładów i prowadzenia ćwiczeń

online. Wszystko to działo się równolegle i jednocześnie, a nasza społeczność akademicka wykażała się w tej kwestii zrozumieniem, solidarnością, empatią, umiejętnościami technicznymi i dostosowawczymi do tej jakże trudnej i skomplikowanej sytuacji. W tym miejscu chciałbym podziękować całemu naszemu środowisku akademickiemu za zrozumienie oraz za ciężką i mądrą pracę na rzecz wspólnego dobra, czyli dobrze poziomu nauczania i badań prowadzonych na Uniwersytecie Warszawskim.

Kiedy już wydawało się, że na początku 2022 roku pandemia osłabła i że będzie można funkcjonować na uczelni w sposób, nazwijmy to – normalny – napaść w lutym tego roku Rosji na Ukrainę ponownie zmieniła rzeczywistość. W tamtym momencie trzeba było podjąć decyzję o zorganizowaniu możliwie wszelkiej pomocy dla studentów i pracowników uczelni ukraińskich, bez względu na to, czy mamy z nimi podpisane porozumienia i umowy, czy nie.

Powołany został Sztab Kryzysowy, który na cotygodniowych posiedzeniach przedstawiał, a następnie proponował zasady współpracy oraz pomocy kolegom i koleżankom z Ukrainy. Pracowaliśmy z jednej strony nad pomocą materialną, a z drugiej przygotowaliśmy system nauczania zdalnego i realnego wsparcia dla studentów i studentek z Ukrainy. Uniwersytet Warszawski przygotował także i wprowadził w życie we współpracy z Konferencją Rektorów Akademickich Szkół Polskich system rekrutacji studentów z Ukrainy na uczelniach w całej Polsce. Niemal przez cały rok spotykaliśmy się także online z około 40 rektorami uczelni ukraińskich, którzy identyfikowali i wskazywali potrzebne im do w miarę normalnego funkcjonowania sposoby i kanały przekazywania pomocy płynącej ze strony Uniwersytetu Warszawskiego. Cały pakiet tej pomocy szacujemy na około 200 mln zł. Rzeczoną pomocą zajmujemy się do dzisiaj – może z wyjątkiem regularnych spotkań Sztabu Kryzysowego. Dla studentów z Ukrainy przygotowaliśmy prawie 2100 miejsc na wszystkich niemal wydziałach, około 1100 miejsc w akademikach, pomoc medyczną, psychologiczną i prawną oraz przeszkoliliśmy na kursach języka polskiego około 3500 osób. W początkowej fazie wojny wysłaliśmy także do Ukrainy znaczny pakiet pomocy sanitarnej. Wielką rolę w pomocy ukraińskim uczelniom odgrywają także samorządy studenckie i doktoranckie oraz poszczególne jednostki uniwersyteckie i osoby indywidualne.

Ze środków Uniwersytetu Warszawskiego ufundowano program umacniający współpracę

naszych badaczy z ukraińskim środowiskiem naukowym poprzez realizację wspólnych przedsięwzięć badawczych „Nowe Idee – Ukraina”. Sfinansowano 10 projektów w obszarze nauk ścisłych i społecznych.

A co, mimo tak dużych i niezależnych od uczelni wyzwań, udało się zrealizować przez te niemal trzy lata?

Mimo niezależnych od nas sytuacji kryzysowych ostatnie lata przyniosły liczne sukcesy w sferze nauki, dydaktyki, organizacji i infrastruktury. Nie sposób wymienić tu wszystkie, ale niektóre tak.

W czasie trwania obecnej kadencji warte podkreślenia jest uzyskanie przez poszczególne dyscypliny naukowe wysokich ocen w procesie ewaluacji. Na 24 oceniane dyscypliny 8 uzyskała kategorię A+, 12 kategorię A, a 4 kategorię B+. Jak pokazują wyniki ewaluacji jednostek naukowych, nasz Uniwersytet zajmuje czołowe miejsce w krajowej lidze uniwersytetów badawczych. W okresie ostatnich trzech lat wzmocniliśmy znacząco naszą pozycję w nauce europejskiej i światowej – badacze z Uniwersytetu Warszawskiego uzyskali 11 indywidualnych grantów Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC), uczestniczymy w licznych konsorcjach europejskich, rośnie systematycznie odsetek prac publikowanych w najbardziej prestiżowych czasopiśmie i wydawnictwach, a także liczba cytowań prac badaczy z UW i odsetek prac przygotowanych we współpracy międzynarodowej. Uniwersytet Warszawski jest członkiem grupy CE7 – najlepszych uniwersytetów badawczych z Europy Środkowo-Wschodniej – od września 2022 roku stowarzyszonej z Ligą Europejskich Uniwersytetów Badawczych (LERU). Również pozycja UW w czołowych rankingach międzynarodowych podnosi się systematycznie. Szczególnie wyraźnie widać to w rankingach dziedzinowych, gdzie już w tej chwili liczne dyscypliny uprawiane na Uniwersytecie Warszawskim zajmują pozycje w drugiej setce. Oprócz tradycyjnie bardzo mocnych dyscyplin, takich jak astronomia, fizyka, chemia, informatyka i matematyka wymienić trzeba także dyscypliny, jak psychologia czy archeologia (druga pięćdziesiątka w rankingu QS). Podnoszeniu poziomu badań naukowych służy realizacja na Uniwersytecie Warszawskim Programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza”. W ramach tej inicjatywy realizujemy cieszące się dużą popularnością i prestiżem programy zaawansowanych grantów wewnętrznych, wspieramy wymianę międzynarodową, zapraszamy na UW wybitnych naukowców w rolach mentorów, tworzymy nowoczesny korpus pracowników wspierających proces badań naukowych. W ramach

Programu IDUB powstały centra doskonałości, takie jak Centrum Kultura-Język-Umysł w naukach humanistycznych czy Instytut Studiów Zaawansowanych w naukach ścisłych i przyrodniczych. Centra te posiadają międzynarodowe rady naukowe wspierające i inspirujące ich dalszy rozwój. Dzięki IDUB budujemy na Uniwersytecie Warszawskim nowoczesny system wspierający zarządzanie badaniami, ich monitorowanie i ewaluację, którego bardzo nam brakowało. Uruchomiliśmy już moduł ewaluacyjny, do końca roku powstanie repozytorium efektów działalności badawczej w ramach BUW, pozostałe elementy systemu będą funkcjonalne przed końcem kadencji.

Nie zapominamy o działalności badawczej doktorantów i studentów. Stworzyliśmy, m.in. przy pomocy IDUB, system wspierania badań studentek i doktoranek, oferujący możliwości zarówno wizyt studyjnych w znakomitych ośrodkach, jak i dłuższych pobytów pozwalających na aktywny udział w pracach zespołów badawczych. 22 listopada 2022 roku odnowione zostało wyróżnienie „HR Excellence in Research” dla Uniwersytetu Warszawskiego. Komisja Europejska przyznaje je instytucjom, które spełniają wysokie standardy w zakresie tworzenia dobrych warunków pracy naukowej i badawczo-rozwojowej, przeciwdziałania dyskryminacji czy prowadzenia przejrzystych procesów rekrutacji, opisane w Europejskiej Karcie Naukowca i Kodeksie Postępowania przy rekrutacji pracowników naukowych.

Ważnym osiągnięciem jest także wprowadzenie kilku projektów z zakresu elektronicznego obiegu dokumentów, projektów zawierających się w szerokim programie cyfryzacji Uniwersytetu Warszawskiego. Tutaj największym projektem, który zakończy się w najbliższych miesiącach, jest wprowadzenie na uczelni elektronicznego obiegu faktur. Dzięki wzorowo opracowanej przez naszą Kwesturę koncepcji biznesowej, sprawnej implementacji jej założeń przez nasz Pion Informatyczny oraz bardzo dobrej współpracy z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi w drugiej połowie roku będziemy gotowi na pełną integrację z Krajowym Systemem e-Faktur. Korzystanie z e-faktur będzie od 1 lipca 2024 roku obowiązkowe dla wszystkich podmiotów w Polsce. W tym roku wprowadziliśmy także elektroniczny obieg wniosków urlopowych. Rozpoczęliśmy wprowadzanie wniosków elektronicznych w Biurze Spraw Socjalnych. Przymierzamy się do wprowadzenia elektronicznego obiegu wniosków dotyczących spraw zatrudnieniowych oraz e-teczki pracowniczek. W najbliższych planach jest także wprowadzenie elektronicznych wniosków obsługiwanych przez Biuro Współpracy z Zagranicą.

Kolejnym dużym projektem realizowanym na Uniwersytecie Warszawskim jest Platforma Zarządzania Wiedzą (PZW). Jej budowie przyświeca rozwiązanie problemu niespójności, rozproszenia, a często też braku na Uniwersytecie Warszawskim kluczowych danych. Wiedza, w przypadku platformy, rozumiana jest szeroko, a zakres

danych w PZW obejmuje zarówno działalność związaną z głównymi procesami uczelni, jak i szereg informacji budujących uniwersytecką wiedzę instytucjonalną.

Platforma Zarządzania Wiedzą to ogólnouniwersyteckie narzędzie – baza wiedzy, przyrostowo rozbudowywana o kolejne rejestry danych. Gromadząc dane z innych systemów Uniwersytetu Warszawskiego, w tym także z lokalnych baz i zestawień, a jednocześnie będąc też miejscem deponowania danych dotychczas nieobjętych na UW spójną ewidencją, platforma znacznie poprawi dostępność, jakość i wykorzystanie danych. Platforma ułatwi także dostęp do wiedzy o zasobach uczelni dla społeczności akademickiej, a poprzez warstwę danych dostępnych publicznie wzmacni promocję jej dorobku.

Platformę cechuje integracja z innymi systemami wewnętrznymi, takimi jak: SAP, USOS, Science Cloud czy Repozytorium Instytucjonalne UW (RIUW). Docelowo integracja ma dotyczyć także zewnętrznych systemów sprawozdawczych, takich jak POL-on.

Uniwersytet Warszawski szeroko włączył się w prace i badania w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu i ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju. W 2021 roku powołany został Zespół rektorski ds. ekologii oraz kryzysu klimatycznego, którego celem jest integracja działań proekologicznych prowadzonych na UW, koordynacja prac poświęconych przeciwdziałaniu kryzysowi klimatyczno-ekologicznemu, kreowanie postaw proekologicznych oraz współpraca w zakresie przygotowywania stanowisk i rekomendacji dotyczących działań proekologicznych. Efektem tych prac była m.in. publikacja dokumentu o charakterze strategicznym pn. „Agenda na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju”, w którym prezentowane są kamienie milowe do realizacji w najbliższej dekadzie, z uwzględnieniem zmian infrastrukturalnych, regulaminowych, a także działania zmierzające do zmiany postaw samej społeczności.

We wrześniu 2021 roku na Uniwersytecie Warszawskim uruchomiliśmy Program „Inteligentny Zielony Uniwersytet”, którego celem jest m.in. uczynienie przestrzeni i infrastruktury uczelni bardziej przyjaznej dla ludzi, w tym osób z niepełnosprawnościami, wdrożenie na UW technologii, które będą odpowiedzią na wyzwania związane z kryzysem klimatyczno-ekologicznym, wprowadzenie nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych w przestrzeni Uniwersytetu Warszawskiego. Zrealizowano już szereg działań zapisanych w „Agendzie na rzecz klimatu i zrównoważonego rozwoju”, m.in. utworzono jadalnię w BUW, włączono do jadłospisu stołówki posiłki kuchni wegańskiej i wegetariańskiej, podłączono budynki i szklarnie Ogrodu Botanicznego UW do miejskiej sieci ciepłowniczej, opracowano projekt wielorazowych Lunchówek, mapek rowerowych, szkoleń BHP z aspektami środowiskowymi, uruchomiono program „drugiego życia przedmiotów” itp.

W kwietniu 2022 roku powołana została Platforma Zielonego Dialogu, której zadaniem jest inicjowanie i koordynacja badań w zakresie zmian środowiskowych, dialog społeczności akademickiej z otoczeniem społecznym na tematy zmian klimatycznych i jego konsekwencji dla społeczeństwa i biznesu oraz popularyzacja wiedzy w tym zakresie. Badania realizowane są obecnie w obszarze dwóch najważniejszych problemów środowiskowych: „Susza w Polsce” oraz „Bezpieczeństwo energetyczne Polski”. Współpraca z otoczeniem społecznym realizowana jest w postaci serii spotkań bilateralnych oraz podczas Zielonych Okrągłych Stołów: modyfikowanej dyskusji z przedstawicielami przedsiębiorstw o kluczowym znaczeniu dla tematów prośrodowiskowych.

Sądzę, że warto w tym miejscu podkreślić także dobrą sytuację finansową Uniwersytetu Warszawskiego, co jest m.in. rezultatem pozyskania przez władze uczelni dodatkowych – pozaalgorytmicznych – środków finansowych zarówno z budżetu państwa, jak i ze źródeł pozabudżetowych, w tym w rezultacie porozumień z wieloma firmami. W efekcie ze środków tych współfinansowane są niektóre badania stosowane, studia podyplomowe, staże i praktyki studentów i doktorantów oraz stypendia, a także niektóre inwestycje. W ostatnim czasie władze Uniwersytetu Warszawskiego przyczyniły się również – i to w sposób istotny – do wynegocjowania podwyżek dla całego środowiska akademickiego, ustalenia cen energii na odpowiednim poziomie oraz sfinansowania dostępu do niektórych czasopism naukowych.

Niewątpliwie jednym z istotniejszych osiągnięć jest uruchomienie Wydziału Medycznego. Niedawno odsłonięta została symboliczna tabliczka z nazwą wydziału. Na czym polega unikatowość kształcenia na kierunku lekarskim na Uniwersytecie Warszawskim?

29 czerwca 2022 roku Senat UW niemal jednogłośnie poparł inicjatywę utworzenia Wydziału Medycznego. Tego samego dnia podpisałem zarządzenie o jego utworzeniu. Po ponad 70 latach przerwy Uniwersytet Warszawski znów będzie kształcił lekarzy. Wydział Lekarski był już jednostką Uniwersytetu Warszawskiego w latach 1816–1949. Jego tradycja sięga 1809 roku, w którym utworzono w Warszawie obok Szkoły Prawa także Szkołę Lekarską.

Na listopadowym posiedzeniu Senatu UW jednomyślnie został przyjęty program studiów na kierunku lekarskim. Zgodnie z założonym planem kształcenie przyszłych lekarzy na Uniwersytecie Warszawskim rozpocznie się od roku akademickiego 2023/2024. Minister zdrowia przekazał uczelni kwotę 40 mln zł w obligacjach skarbowych na działania związane z utworzeniem studiów na kierunku lekarskim.

Kierunek lekarski na Uniwersytecie Warszawskim będzie sześcioletnimi, jednolitymi studiami

magisterskimi o profilu ogólnoakademickim, prowadzonymi w formie stacjonarnej. Przyjęty program studiów jest zgodny z aktualnymi standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza określonymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki, zawiera przy tym również cechy specyficzne wynikające z potencjału Uniwersytetu Warszawskiego oraz przyjętej koncepcji kształcenia. Innowacyjność programu studiów na kierunku lekarskim na Uniwersytecie Warszawskim dotyczy ukierunkowania kształcenia na rozwój naukowo-badawczy studentów oraz humanizację medycyny. Z tego względu istotną część programu studiów stanowi blok metodologiczno-badawczy, reprezentowany przede wszystkim przez cykl zajęć na kolejnych latach studiów pt. „Projekt badawczy Science Based Medicine”, przygotowujący do samodzielnego prowadzenia badań naukowych, jak też świadomego i krytycznego odbioru wyników innych badań naukowych. Uzupełnia go rozbudowane kształcenie językowe, przede wszystkim dotyczące języka angielskiego. Ponadto w programie studiów zostały uwypuklone zagadnienia dotyczące humanizacji medycyny. Obejmują one m.in. wielowymiarowe aspekty bioetyki i jej praktycznych zastosowań, psychologiczne i socjologiczne uwarunkowania praktyki lekarskiej, w tym komunikacji z pacjentem i otoczeniem, jak też zagadnienia organizacyjne związane z funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia. Taki model kształcenia stawia pacjenta i jego potrzeby w centrum zainteresowania przyszłych lekarzy. Kierunek lekarski na Uniwersytecie Warszawskim powstaje zatem przy zrozumieniu, jak ważny dla przyszłych lekarzy jest kontakt z pacjentem, dlatego też pierwsze praktyki zawodowe studentów kierunku lekarskiego w zakresie opieki nad chorym zostały zaplanowane już na I roku studiów. Praktyki będą realizowane w najlepszych warszawskich placówkach medycznych, w tym przede wszystkim w Centralnym Szpitalu Klinicznym Ministerstwa Obrony Narodowej wchodzącym w skład Wojskowego Instytutu Medycznego oraz w Warszawskim Szpitalu Południowym.

Wielu członków społeczności Uniwersytetu Warszawskiego nurtuje pytanie, kto będzie prowadził zajęcia.

Badania związane z naukami medycznymi prowadzone są od wielu lat w licznych jednostkach organizacyjnych uczelni. Ich cechą szczególną jest ogromna interdyscyplinarność związana z tym, że Uniwersytet Warszawski wykorzystuje kompetencje i doświadczenie zgromadzone w innych dyscyplinach do eksplorowania zagadnień leżących na pograniczu tych dyscyplin i nauk medycznych. Grupy badawcze zaangażowane w badania o charakterze medycznym i okołomedycznym funkcjonują m.in. na Wydziale Fizyki, Wydziale Chemii, Wydziale Biologii czy Wydziale Matematyki, Informatyki i Mechaniki, w Centrum Nowych Technologii, Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych oraz w Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego (w tym przypadku dotyczący przede wszystkim różnych aspektów modelowania

matematycznego i komputerowego procesów fizjologicznych oraz analizy danych medycznych). Na Uniwersytecie Warszawskim prowadzone są także m.in. badania w zakresie bioetyki i kognitywistyki, związane z medycyną i z tej racji szczególnie istotne dla tworzonego kierunku lekarskiego, w czym celują zwłaszcza badacze z Wydziału Filozofii. Od maja 2021 roku na Wydziale Pedagogicznym Uniwersytetu Warszawskiego realizowany jest projekt pt. *Humanizacja procesu leczenia i komunikacja kliniczna pomiędzy pacjentem a personelem medycznym przed i w czasie pandemii COVID-19* przez zespół badawczy pod kierownictwem prof. Zbigniewa Izdebskiego, finansowany z grantu Agencji Badań Medycznych. Należy też wskazać na badania prowadzone przez prof. Jacka Jemielitego, laureata prestiżowej Nagrody Fundacji na rzecz Nauki Polskiej z 2021 roku, w Laboratorium Chemii Biologicznej funkcjonującym w Centrum Nowych Technologii UW, który zajmuje się chemicznymi modyfikacjami kwasów nukleinowych, ze szczególnym uwzględnieniem mRNA. Zastosowanie modyfikowanych mRNA ma ogromny potencjał, czego najlepszym dowodem są szczepionki przeciw COVID-19, które powstały w rekordowo szybkim tempie. Uniwersytet Warszawski posiada zatem kadre już obecnie silnie związane z naukami medycznymi. Z tego względu, w szczególności na pierwszych latach studiów na kierunku lekarskim, które skoncentrowane są przede wszystkim na kształceniu studentów w ramach tzw. nauk podstawowych medycyny, m.in. histologii, biologii komórki, biofizyki, biochemii czy biologii rozwoju, zajęcia będą prowadzone przez wybitnych specjalistów z poszczególnych wydziałów Uniwersytetu Warszawskiego specjalizujących się w naukach przyrodniczych. Także inne przedmioty, związane w szczególności z rozbudowanym modułem zajęć z zakresu humanizacji medycyny, będą prowadzone przez nauczycieli akademickich zatrudnionych już obecnie na Uniwersytecie Warszawskim, w szczególności na wydziałach skupiających badaczy zajmujących się naukami społecznymi i humanistycznymi. Do tej grupy należą przede wszystkim takie przedmioty, jak m.in. prawo medyczne, socjologia medycyny, etyka lekarska czy psychologia dla lekarzy. Pozostałe zajęcia będą prowadzić specjaliści z naszych instytucji partnerskich, w szczególności Wojskowego Instytutu Medycznego, ale także Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, z którym zawaraliśmy umowę w zakresie prowadzenia zajęć z anatomii.

Czy WUM nie miał nam za złe, że założyliśmy własny wydział?

Kontynuujemy współpracę z Warszawskim Uniwersytetem Medycznym zarówno w zakresie prowadzenia badań naukowych, jak i kształcenia studentów, czego przejawem jest wzajemne udostępnianie zajęć prowadzonych na obydwu uczelniach naszym studentom. Utworzenie Wydziału Medycznego nie ma na celu przerwania tej współpracy, lecz wręcz przeciwnie – jej intensyfikację. Na początku stycznia 2023 roku zawaraliśmy także porozumienie z Warszawskim

Uniwersytetem Medycznym w sprawie współpracy dydaktycznej przy prowadzeniu kształcenia na kierunku lekarskim na Uniwersytecie Warszawskim. Dotyczy ona przede wszystkim prowadzenia zajęć z anatomii dla naszych studentów przez nauczycieli akademickich z WUM. Jest to chyba najlepszy dowód naszych dobrych stosunków.

Ostatni rok to także czas wielu ważnych dla uczelni inwestycji. Jakie są priority inwestycje na Uniwersytecie Warszawskim?

Zarówno 2022, jak i 2023 rok to czas rozwoju największych inwestycji Programu Wieloletniego, który jest kompleksowym programem rozwoju infrastrukturalnego uczelni. Jego głównym celem jest ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych oraz włączenie ich do innowacyjnych, eksperymentalnych programów, a także wzmocnienie międzynarodowej pozycji uczelni oraz zwiększenie jej roli w animowaniu przemian społecznych i gospodarczych. Obejmuje on budowę nowych gmachów oraz rozbudowę i przebudowę istniejących budynków.

W ramach Programu Wieloletniego w maju 2022 roku oddano do użytku nowy budynek przy ul. Dobrej 55, największą inwestycją Programu ze względu na powierzchnię i nakłady finansowe. Z budynku korzystają studentki, studenci, doktorantki, doktoranci oraz pracownice i pracownicy Wydziału Lingwistyki Stosowanej i Wydziału Neofilologii oraz innych jednostek w ramach przestrzeni ogólnouniwersyteckich. Budynek zapewnia bardzo dobre warunki pracy oraz nauki dla pracowników i studentów. W salach multimedialnych zastosowano nowoczesne rozwiązania informatyczne. Budynek przy ul. Dobrej 55 został uhonorowany w 2022 roku dwiema Nagrodami Architektonicznymi Prezydenta m.st. Warszawy. Pierwsze wyróżnienie przyznano w kategorii „najlepsza architektura użyteczności publicznej”, drugie w kategorii „najlepsze rozwiązania zapewniające dostępność”.

Drugą największą inwestycją Programu Wieloletniego jest budowa siedziby Wydziału Psychologii na Ochocie. 30 listopada 2022 roku odbyła się uroczystość zawieszenia „wiechy”, która stanowiła symboliczne zakończenie dotychczasowych prac i rozpoczęcie ostatniego etapu inwestycji. Jej zakończenie planowane jest na 2024 rok. Także dzięki niej stworzone zostaną odpowiednie warunki dla pracy naukowo-badawczej i dydaktycznej. Pracownicy, pracownice, doktorantki, doktoranci, studentki i studenci Wydziału Psychologii przeprowadzą się do nowoczesnego budynku pod koniec wakacji 2024 roku. Warto w tym miejscu podkreślić, że w dużej mierze są oni także współtwórcami tego obiektu, dzięki partycypacyjnemu modelowi tworzenia projektu.

W zaplanowanym tempie realizowana jest budowa akademika na Kampusie Służewiec, obecnie kończy się budowa trzeciego piętra. Symboliczne zawieszenie wiechy odbędzie się 18 kwietnia 2023 roku. W akademiku zaprojektowano 130

pokoje, ale także pokoje do pracy cichej i do pracy w grupach, kuchnie, świetlice, pralnię oraz salę ćwiczeń. Obiekt będzie się składał z ośmiu kondygnacji: siedmiu naziemnych oraz jednej podziemnej, przeznaczonej na miejsca postojowe oraz pomieszczenia techniczne. Gmach, tak jak i inne inwestycje prowadzone obecnie na Uniwersytecie Warszawskim, będzie przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową, słuchową i wzrokową.

W 2022 roku przyjęto projekt rozbudowy jednej części Domu Studenckiego nr 5 na Kampusie Służewiec, co pozwoliło na modernizację prawie 150 miejsc noclegowych. Powstały również pomieszczenia dla Wydawnictw UW. Obecnie prowadzone są prace przygotowawcze do przebudowy dalszej części tego akademika (o kolejne 144 miejsca noclegowe).

Przy Krakowskim Przedmieściu trwają końcowe prace budowlane w Budyńku Porektorskim oraz modernizacja poddasza Pałacu Kazimierzowski. W listopadzie 2022 roku rozstrzygnięty został przetarg i rozpoczęły się prace budowlane budynku na Górnym Dziedzińcu kampusu. Po uzyskaniu pozwolenia na budowę inwestycji przy ul. Bednarskiej 2/4 przygotowany został przetarg na wyłonienie głównego wykonawcy tej inwestycji. Rozpoczęły się też pierwsze prace projektowe Centrum Sportu i Rekreacji oraz przebudowy budynku Geologii.

Jednym z priorytetów Pana Rektora jest zacieśnianie współpracy uczelni z biznesem. Dlaczego to jest takie ważne?

Zgodnie z misją Uniwersytetu Warszawskiego jako instytucji publicznej fundamentem jego działania jest jedność nauki i nauczania. Wysoki poziom badań naukowych, kompetencji nauczycieli akademickich, ich łączność z kształceniem studentów oraz różnorodność i atrakcyjność nauczania to decydujące atrybuty i powinność Uniwersytetu Warszawskiego. Wydaje się oczywiste, że Uniwersytet Warszawski powinien w coraz większym stopniu kształcić również przyszłych przedsiębiorców, innowatorów i kreatorów rynku. Jestem przekonany, iż w ostatecznym rozrachunku decydujące znaczenie dla sukcesu modernizacyjnego Polski będzie miało przedsiębiorcze i proinnowacyjne nastawienie firm publicznych i prywatnych, pracowników i konsumentów. W tej sytuacji istnieje absolutna potrzeba nowej i przyspieszonej adaptacji nauki i gospodarki do nowych wyzwań, związanych m.in. z tzw. Gospodarką 4.0 – a więc gospodarki zorientowanej w coraz większym stopniu na nowoczesne technologie, innowacje, sztuczną inteligencję, szeroko rozumianą przedsiębiorczość. Nauka musi zatem szybko podążać, a nawet wyprzedzać potrzeby nowoczesnej gospodarki.

Współpracę uczelni z szeroko rozumianym biznesem można traktować właśnie jako istotne działanie, wspierające misję Uniwersytetu Warszawskiego jako instytucji publicznej. Uczelnie mogą, a nawet powinny pozyskiwać dodatkowe środki finansowe na intensyfikację badań na

rzecz przedsiębiorczości oraz innowacyjności polskich firm i polskiej gospodarki.

Od dawna uważam też, że wybitni przedstawiciele biznesu powinni częściej znajdować miejsce w uczelniach, czy to w postaci ciał doradczych, czy w pomocy, wspomaganie prowadzenia działalności badawczej i dydaktycznej, a przedstawiciele uczelni zasiadać powinni w radach nadzorczych firm czy też w radach dyrektorów. W rezultacie wzajemnego poznania się, współpracy oraz niejednokrotnie wspólnych celów część badań naukowych mogłaby być i jest już zresztą finansowana ze środków zewnętrznych, a studenci i absolwenci mogliby zdobywać doświadczenie i umiejętności w dobrze prowadzonych firmach.

Przyjrzyjmy się też funkcjonowaniu szkół wyższych w krajach, gdzie ich pozycja i znaczenie godne są naśladowania i podążania za nimi. Weźmy za przykład uniwersytety amerykańskie. Stanowią one uosobienie z jednej strony akademickiego prestiżu i bardzo wysokiego poziomu badań naukowych i nauczania, a z drugiej związku z wykuwaniem innowacji, nowoczesności i przedsiębiorczości. Podstawą amerykańskiej filozofii zarządzania uczelniami jest imperatyw konkurencyjności. W warunkach amerykańskich głównym ogniwem łączącym aktywność przedsiębiorczą na uczelniach z gospodarką opartą na wiedzy jest głównie rynek oraz zamówienia instytucji prywatnych. Jeśli wprowadzane przez amerykańskie uczelnie innowacje i podejmowane ryzyko pomagają przyspieszyć tworzenie wiedzy i jej transfer do praktyki społecznej i gospodarczej, to wtedy zwiększają one swoją reputację i znaczenie. Związek amerykańskich uczelni, szczególnie prywatnych z biznesem, pozyskiwaniem grantów jest kluczem do ich funkcjonowania. Naturalnie nie wszystko da się przenieść z doświadczeń uniwersytetów amerykańskich do Polski. Ale akurat współpracę z biznesem – dlaczego nie?

Uniwersytet pracuje nad nową strategią. Jakie są najważniejsze kierunki dalszego rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego?

Strategia Uniwersytetu Warszawskiego na lata 2023–2033 została przygotowana w sposób partycypacyjny, czyli poprzez jej współtworzenie przez przedstawicieli całej naszej społeczności. Rozwój strategiczny Uniwersytetu Warszawskiego ze względu na swoją złożoność wynikającą m.in. ze skali działania tak dużej uczelni, a także dynamiki przemian we współczesnym świecie i bezpośrednim otoczeniu uczelni wymaga wizji uniwersytetu innowacyjnego, ambitnego, dążącego do doskonałości, otwartego na zmiany i dialog oraz promującego postawy odpowiedzialności i zaangażowania. W tym celu w najbliższych 10 latach Uniwersytet Warszawski planuje szczególnie silnie wzmocnić rozwój potencjału w obszarze wszechstronnego uniwersyteckiego kształcenia, doskonałości badawczej, sprawnego i odpowiedzialnego zarządzania uczelnią oraz procesów dotyczących środowiska pracy.

Wśród najważniejszych kierunków rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego są wszechstronne

kształcenie, doskonałość badawcza, przyjazne i aktywizujące środowisko pracy oraz zarządzanie uczelnią i rozwój infrastruktury. Uniwersytet Warszawski jako najlepszy w kraju ośrodek akademicki zamierza kontynuować budowę i rozwój swojej wysokiej pozycji naukowo-badawczej oraz dydaktycznej zarówno w kraju, jak i za granicą. Zapewnić to może wszechstronne, innowacyjne technologicznie, cyfryzacyjnie i merytorycznie kształcenie oparte na jedności badań naukowych i dydaktyki, a jednocześnie szanujące wolność naukową i uwzględniające podmiotowość osób kształcących się. Wobec potrzeb stałego podnoszenia jakości badań i kształcenia ważna staje się współpraca z otoczeniem zewnętrznym oraz uelastycznianie ścieżek kształcenia. A tutaj istotnym kierunkiem rozwoju staje się m.in. wspieranie środowisk prowadzących przełomowe badania podstawowe w możliwie wszystkich reprezentowanych na UW dyscyplinach, zwiększenie zaangażowania uczelni we współpracę z partnerami spoza sektora krajowej nauki, przede wszystkim w ramach przedsięwzięć badawczych i sojuszy międzynarodowych, a także we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Chcąc umocnić Uniwersytet Warszawski jako organizację społecznie innowacyjną, odpowiedzialnie zarządzaną i rozwijającą się w sposób zrównoważony, ważnym elementem tych zamierzeń dotyczących kierunku rozwoju jest wspieranie jej elastyczności, sprawności i nowoczesności zarówno w prowadzonych badaniach, nauczaniu, jak i w funkcjonowaniu. To związane jest natomiast z zaangażowaniem całego środowiska uniwersyteckiego w zachodzące zmiany w otoczeniu akademickim zarówno w zakresie zmieniających się regulacji prawno-organizacyjnych, jak i w poszukiwaniu nowego modelu funkcjonowania uczelni oraz nowych form jej organizacji i finansowania, umożliwiających efektywną współpracę wewnątrz i na zewnątrz uczelni oraz realizację ambitnych celów badawczych i przedsięwzięć naukowo-dydaktycznych. Będąc jednym z największych i najważniejszych pracodawców w regionie, Uniwersytet Warszawski chce stać się przykładem przyjaznego, tolerancyjnego i aktywizującego środowiska pracy, co oznacza wspieranie i rozwój odpowiedniej kultury pracy, wzmocnienie etosu nauczyciela akademickiego, rozwój dobrostanu wszystkich osób zatrudnionych i studiujących na Uniwersytecie Warszawskim, zapewnienie jak najlepszych warunków pracy obejmujących zarówno rozwój zawodowy, jak i zwiększenie świadomości w zakresie zdrowego stylu życia oraz wpływu jednostki na środowisko naturalne. Chcemy także znacznie poprawić warunki studiowania i życia studentów i studentek oraz doktorantów i doktorantek, a także pracowników i pracowników m.in. poprzez poprawę warunków mieszkaniowych zarówno w akademikach, jak i Domach Pracownika Naukowego, podniesienie standardów w naszych ośrodkach wypoczynkowych oraz w rezultacie dalszych starań o wzrost wynagrodzeń i inwestycji w naukę oraz badania naukowe.